

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2016

Województwo lubelskie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Agnieszka Komor

dr Dariusz Turek

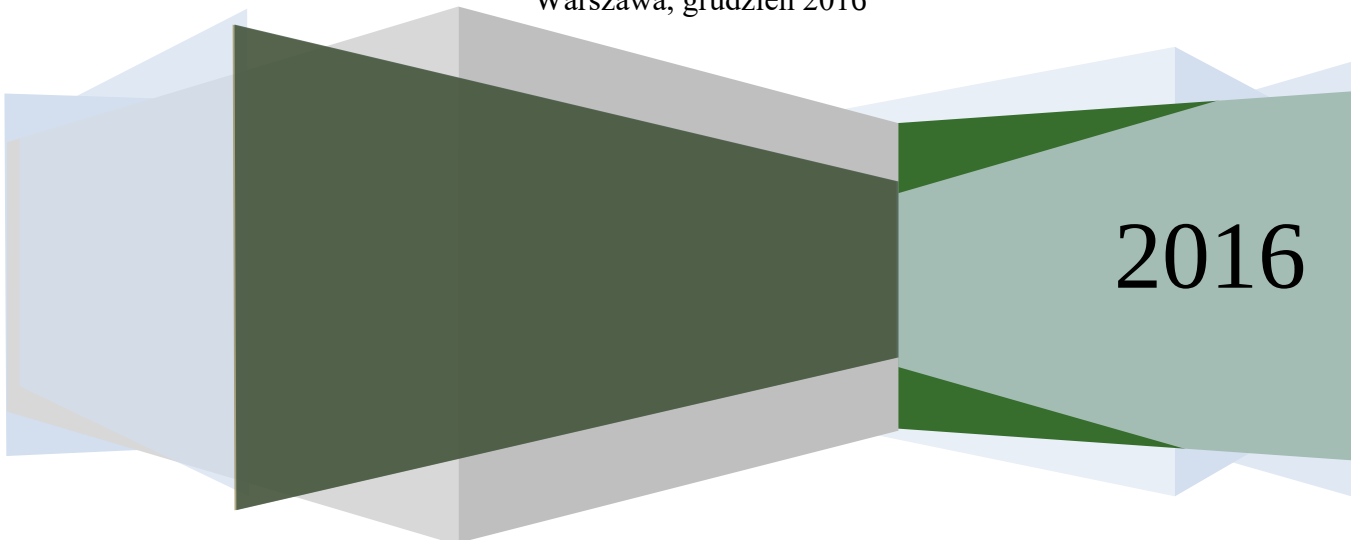
dr Patrycjusz Zarębski

mgr Mariusz Czernecki

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, grudzień 2016

2016

POLSKA AGENCJA INFORMACJI
i INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH S.A.

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. działa na rzecz zwiększenia napływu inwestycji do Polski, rozwoju polskich inwestycji zagranicznych oraz intensyfikacji polskiego eksportu.

Wspierając przedsiębiorców, Agencja pomaga w pokonywaniu procedur administracyjnych oraz prawnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć. PAIiIZ pomaga m.in. w opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, wiarygodnych partnerów oraz dostawców.

PAIiIZ realizuje programy dedykowane ekspansji na rynki perspektywiczne: Go China, Go Africa, Go Arctic, Go India, Go ASEAN oraz Go Iran. W celu bezpośredniego wsparcia polskich firm na miejscu inwestycji, Agencja sukcesywnie uruchamia oddziały zagraniczne.

Szczegółowe informacje na temat usług oferowanych przez PAIiIZ dostępne są na stronie: www.paiz.gov.pl

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są corocznie publikowane od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa lubelskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych uwzględniających ocenę atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając szczególną uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa lubelskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych prowadzonych w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny lubelskich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu funkcjonujących w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą

efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹ Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Podane wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki, które skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają one znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Województwo lubelskie jest położone w środkowowschodniej Polsce. Odznacza się wyjątkowo korzystnymi warunkami rozwoju przemysłu spożywczego, z uwagi na rolniczy charakter przeważającej części województwa oraz bardzo wysoką specjalizację w uprawach roślin przemysłowych oraz owoców i warzyw. Czystość środowiska przyrodniczego, wielokulturowość oraz walory turystyczne (szczególnie Stare Miasto w Zamościu, wpisane na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, parki narodowe: Poleski i Roztoczański oraz 16 parków krajobrazowych) stwarzają tu dobre warunki rozwoju turystyki oraz rozwoju produkcji wyrobów regionalnych, w tym żywności ekologicznej.

Ponadto atutami województwa są:

- korzystne położenie na międzynarodowym szlaku transportowym - paneuropejskim korytarzu Wschód-Zachód, co umożliwia dostęp do rynków zagranicznych, szczególnie Ukrainy i Białorusi,
- stosunkowo niskie koszty pracy (wynagrodzenia koszty pracy: 87,9% średniej krajowej), przy jednoczesnym dostępie do wykwalifikowanych kadr w miastach regionu,
- duży potencjał naukowo-badawczy, dzięki ważnej roli ośrodka lubelskiego w nauce polskiej i szkolnictwie wyższym. W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło: Instytut Nawozów Sztucznych w Puławach, Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach, Wydział Nauk Humanistycznych, Wydział Nauk Społecznych oraz Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Instytut Medyczny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie, Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, a także Instytut Europy Środkowo – Wschodniej w Lublinie,
- tradycje przemysłowe, szczególnie w odniesieniu do przemysłu środków transportu, maszynowego, chemicznego oraz spożywczego,
- predyspozycje do rozwoju BPO z uwagi na dostęp do wykwalifikowanych kadr, przy jednoczesnym niewysokim poziomie oczekiwań płacowych.

Zbiorną charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa lubelskiego

Wyszczególnienie	Województwo lubelskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2014 r. (zł/osoba)	31170	44686	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2015)	2139726	38437239	5,6%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2015 r. (osoby)	22700	394987	5,7%
Absolwenci szkół średnich w 2015 r. (osoby)	17332	284187	6,1%
Liczba pracujących w 2015 r. (osoby)	1026	16084	6,4%
Struktura pracujących w 2013 r.	sektor rolniczy 22,0% sektor przemysłowy 23,1% sektor usługowy 54,9%		11,5% 30,5% 58,0%
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2014 r. (mln zł)	808,0	78823,1	1,0%
Kapitał spółek w 2014 r. (mln zł)	1719,7	215594,8	0,8%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– Mielecka – Starachowicka – Tarnobrzeska			
Oceny wyróżniające województwo kujawsko-pomorskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)			
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	m.Chełm, m.Lublin, m.Zamość	
	Klasa B	łęczyński, m.Biała Podlaska	
Gminy	Klasa A	Biała Podlaska (m), Biłgoraj (m), Chełm (m), Kraśnik (m), Lubartów (m), Lublin (m), Łęczna (m-w), Łuków (m), Poniatowa (m-w), Puchaczów (w), Puławy (m), Radzyń Podlaski (m), Rejowiec Fabryczny (m), Świdnik (m), Terespol (m), Tomaszów Lubelski (m), Włodawa (m), Wólka (w), Zamość (m)	
	Klasa B	Dęblin (m), Hrubieszów (m), Janów Lubelski (m-w), Jastków (w), Kazimierz Dolny (m-w), Krasnystaw (m), Lubartów (w), Międzyrzec Podlaski (m), Niemce (w), Opole Lubelskie (m-w), Stoczek Łukowski (m)	

Objaśnienia: (m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI - rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2015 to 2139726 mieszkańców, co stanowiło 5,6% ludności Polski. W województwie lubelskim struktura wieku w roku 2015 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 17,9% osób, produkcyjny: 62,1% i poprodukcyjny: 20% (Polska analogicznie: 18%, 62% i 20%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 18 uczelni wyższych, w których kształci się 78 tys. studentów, czyli 5,6% studentów w skali kraju.

Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie lubelskim 9 wydziałów uczelni wyższych otrzymało kategorię naukową A; 28 wydziałów otrzymało kategorię – B; 3 wydziały kategorię – C. Warto także wspomnieć, że 10 szkół wyższych nie otrzymało żadnej kategorii przyznawanej przez KEJN. Szczegółowe informacje znajdują się w Aneksie (tabela 5.). W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 7,5% uczniów województwa, natomiast do techników 31,2%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubelskim była równa w sierpniu 2016 r. 10,2%. dla porównania w Polsce - 8,5%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2016 wyniosło 3676,40 zł, co stanowi 95% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo lubelskie dostarczyło w 2014 r. 3,9% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 31170 zł, przy średniej dla Polski 44686 zł. Wynik ten plasuje województwo na 16 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2004-2014 wyniosła 178%, przy średniej dla Polski równej 181%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niskim udziałem sektora usług 54,9% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 22% i 23,1% pracujących (GUS, BDL 2016).

W strukturze przemysłu województwa lubelskiego można zauważyć wyraźną specjalizację w produkcji artykułów spożywczych (21% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2015 roku). Wśród pozostałych działów przemysłu wyróżnić można produkcję wyrobów z metali (6%), produkcję maszyn i urządzeń (5%), a także produkcję pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, napojów i produkcję mebli (po 4%). Region jest czołowym producentem napojów w skali całego kraju (7% krajowej wartości produkcji sprzedanej w 2015 roku)³.

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2016 r.) GUS.

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Lubelskiego z 1. kwartału 2016 oraz Biuletynu Statystycznego z 2016 roku, www.stat.gov.pl (26.10.2016).

Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie lubelskim może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych przy współpracy z samorządem województwa lubelskiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory: rolno-spożywczy, energetyczny, maszynowy, logistyka, BPO oraz sektor turystyczny. Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez **Specjalne Strefy Ekonomiczne: Mielecką, Starachowicką i Tarnobrzeską, w następujących podstrefach:**

- **SSE Mielecka** podstrefy: Chełm (m), Kraśnik (m), Lubartów (m), Lublin (m), Międzyrzec Podlaski (m), Radzyń Podlaski (m), Rejowiec Fabryczny (w), Zamość (m),
- **SSE Starachowicka** podstrefy: Puławy (m),
- **SSE Tarnobrzenska** podstrefy: Horodło (w), Janów Lubelski (m-w), Kraśnik (m), Łuków (m), Łuków (w), Poniatowa (m-w), Ryki (m-w), Tomaszów Lubelski (m), Tomaszów Lubelski (w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać ulgę w podatku dochodowym sięgającą 50% - 70%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo lubelskie należy do mniej atrakcyjnych województw w Polsce. Jego pozycja konkurencyjna na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych mierzona udziałem w wartości krajowej kapitału podstawowego podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego uległa w okresie 2003-2013 lekkiej poprawie z 0,59 do 0,74%.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od trzech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności⁴. Ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw,

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz na stronie internetowej <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

W oparciu o autorskie wskaźniki Instytutu można stwierdzić, że wprawdzie województwo lubelskie posiada niską klasę atrakcyjności inwestycyjnej (klasa E) na tle regionów Unii Europejskiej, zajmując 233 miejsce wśród 270 przebadanych. W porównaniu z zeszłym rokiem województwo poprawiło klasę atrakcyjności inwestycyjnej o jeden poziom. Województwo lubelskie posiada przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego, ocenionego na klasę A. Województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż regiony:

- **belgijskie:** Prov. Luxembourg;
- **brytyjskie:** Lincolnshire, Cornwall and Isles of Scilly;
- **bułgarskie:** Severozapaden, Severen tsentralen, Severoiztochen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia Thraki, Dytiki Makedonia, Ipeiros, Ionia Nisia, Dytiki Ellada, Sterea Ellada, Peloponnisos, Voreio Aigaio, Notio Aigaio;
- **hiszpańskie:** Castilla-La Mancha, Extremadura;
- **holenderskie:** Zeeland;
- **portugalskie:** Centro, Alentejo;
- **rumuńskie:** Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud - Muntenia, Sud-Vest Oltenia;
- **węgierskie:** Dél-Dunántúl, Dél-Alföld;
- **włoskie:** Molise, Puglia, Basilicata, Calabria, Sicilia, Sardegna.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **rynku pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług.

Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rys. 1 i 2). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

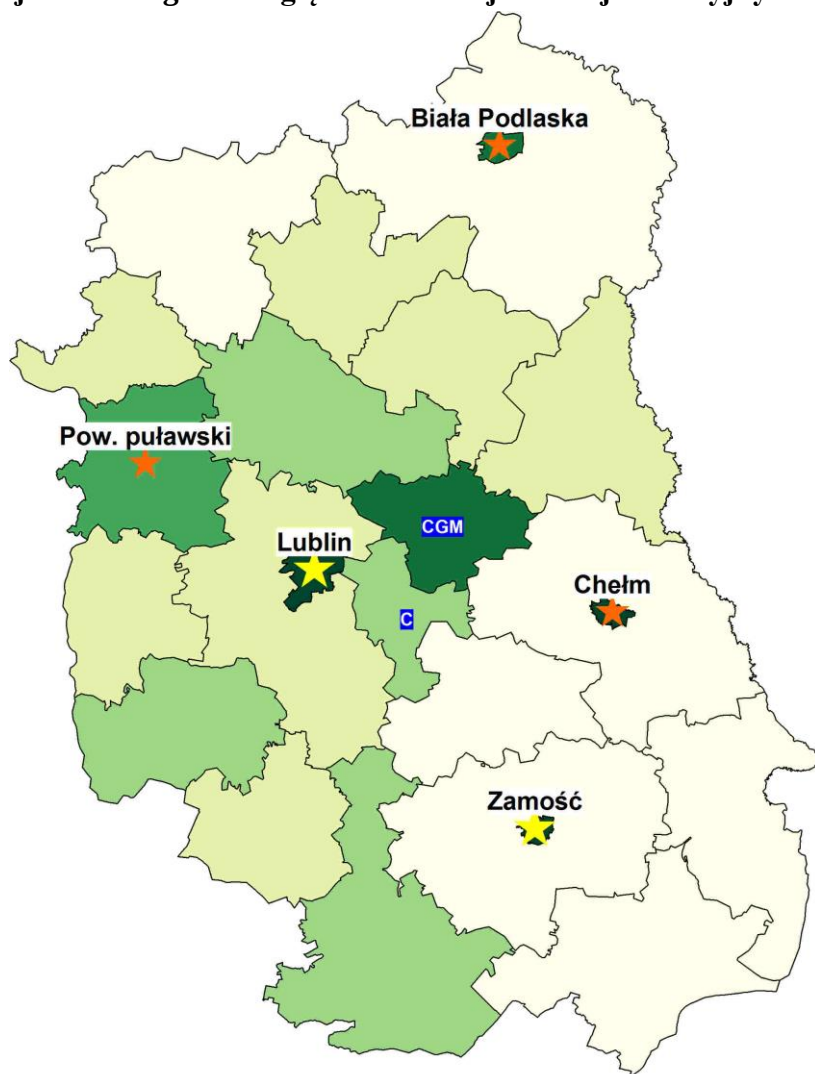
Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach - **złote gwiazdy** to: Lublin, Zamość oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to powiat puławski oraz miasta: Biała Podlaska i Chełm.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Biała Podlaska (m), Chełm (m), Lublin (m), Puławy (m), Świdnik (m), Zamość (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Hrubieszów (m), Krasnystaw (m), Kraśnik (m), Lubartów (m), Łuków (m), Międzyrzec Podlaski (m), Radzyń Podlaski (m), Stoczek Łukowski (m), Terespol (m), Tomaszów Lubelski (m), Włodawa (m).

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. lubelskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW
dla gospodarki narodowej w 2015

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

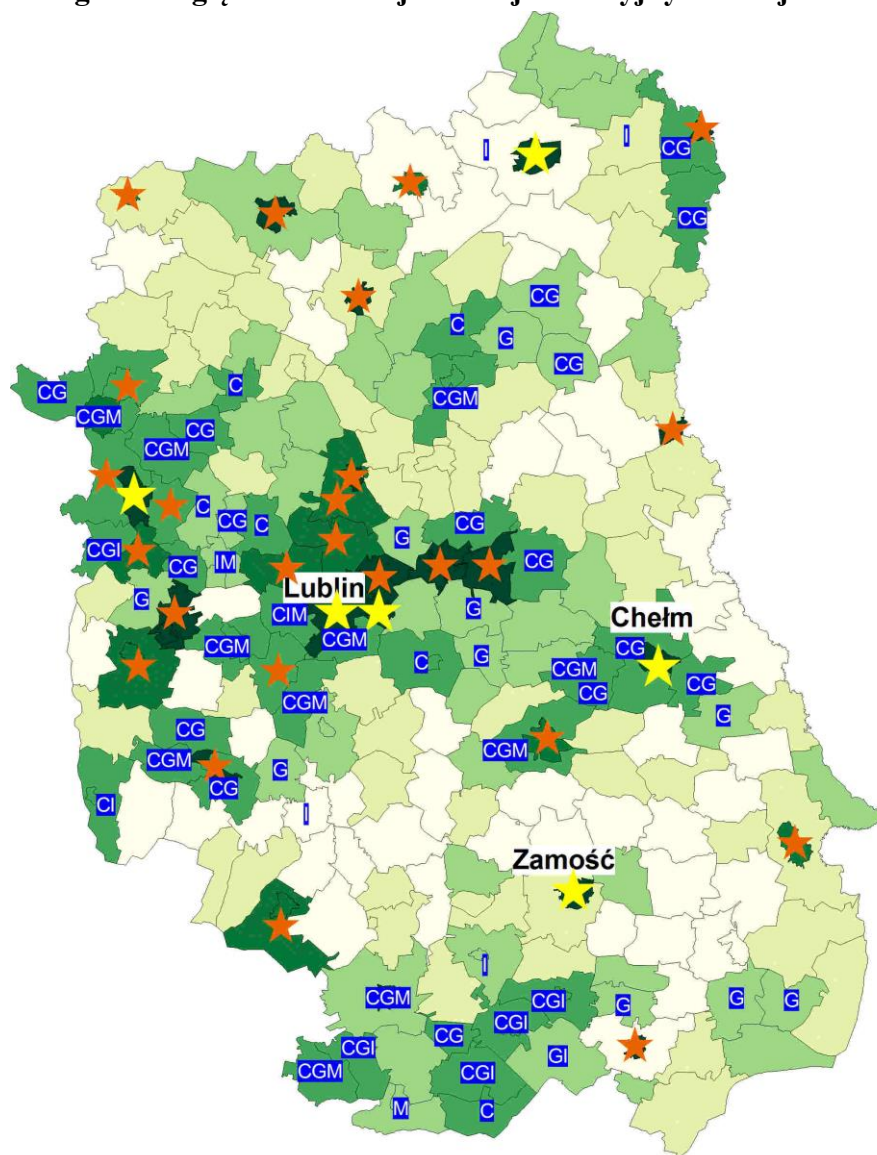
C Przemysł przetwórczy
G Handel i naprawy
I Zakwaterowanie i gastronomia
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

Lublin, Zamość

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. lubelskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2015

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł przetwórczy

G Handel i naprawy

I Zakwaterowanie i gastronomia

M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Biała Podlaska (m), Chełm (m), Lublin (m), Puławy (m), Świdnik (m), Zamość (m)

Źródło: Opracowanie własne.

W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to: Jastków (w), Końskowola (w), Lubartów (w), Niedrzwica Duża (w), Niemce (w), Puchaczów (w), Puławy (w), Wólka (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Janów Lubelski (m-w), Kazimierz Dolny (m-w), Łęczna (m-w), Opole Lubelskie (m-w), Poniatowa (m-w), Ryki (m-w).

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.⁵

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie lubelskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego
www.invest.lubelskie.pl

⁵ Informacje zawarte w tej części raportu odnoszą się do stanu na koniec 2015 roku.

Lubelskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAliIZ to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników. Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu. Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie lubelskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Regionalna Izba Gospodarcza w Lublinie (<http://www.rig.lublin.pl/>)

RIG jest organizacją samorządu gospodarczego. Oferta Izby obejmuje m.in.: legalizację świadectw pochodzenia towarów, wystawianie uniwersalnych świadectw pochodzenia towarów (od marca 2015 r.), poświadczanie autentyczności dokumentów, usługi szkoleniowe, usługi tłumaczeń, bank ofert gospodarczych (m.in. zagraniczne i krajowe oferty zakupu, sprzedaży i nawiązania współpracy), opracowanie raportów dotyczących kondycji finansowej przedsiębiorstw z Polski i zagranicy (wywiadownia handlowa), usługi promocyjno-reklamowe. Izba jest organizatorem corocznych programów i konkursów promocyjnych dla firm z terenu województwa lubelskiego: Wojewódzkiego Lidera Biznesu i Wojewódzkiego Lidera Smaku. Regionalna Izba Gospodarcza to także Regionalna Izba Turystyki (Branżowy Oddział RIG) zrzeszająca ponad dwadzieścia firm.

Lubelska Izba Rzemieślnicza w Lublinie (<http://www.lir.com.pl/>)

Izba jest organizacją samorządu gospodarczego rzemiosła zrzeszającą cechy i rzemieślników nienależących do cechów. Jej celem jest wspieranie rozwoju gospodarczego rzemiosła, reprezentowanie zrzeszonych organizacji oraz rzemieślników wobec organów administracji publicznej oraz innych organizacji i instytucji, udzielanie członkom pomocy instruktażowej, doradczej oraz przeprowadzanie egzaminów kwalifikacyjnych i potwierdzanie ich świadectwami czeladniczymi i dyplomami mistrzowskimi w kilkudziesięciu zawodach (np. piekarz, cukiernik, kucharz, fryzjer, stolarz, mechanik pojazdowy, rzemiosło budowlane, elektromechanik, wędliniarz, poligraf, kominiarz, jubiler, dekarz, kowal, krawiec, itd.). Po nadto na stronie internetowej Izby znajduje się baza firm, umożliwiająca wyszukiwanie przedsiębiorstw według różnych kryteriów. Jednym z podstawowych zadań Izby jest także propagowanie oraz inicjowanie i udzielanie wszechstronnej pomocy w zakresie organizowania się rzemieślniczych organizacji i rzemieślniczych przedsiębiorstw z terenu województwa lubelskiego w klastry.

Business Centre Club - Łoża Lubelska (www.bcc.org.pl)

BCC jest organizacją przedsiębiorców i indywidualnych pracodawców. Członkowie BCC akceptują Statut organizacji zobowiązujący ich do reprezentowania wysokich norm etycznych, przestrzegania zasad kodeksu kupieckiego i działania zgodnie z ideą społecznej

odpowiedzialności biznesu. Business Centre Club – Loża Lubelska prowadzi aktywny lobbying gospodarczy na rzecz rozwoju gospodarki wolnorynkowej, tworzenia prawa, obrony interesów polskich przedsiębiorców. Business Centre Club - Loża Lubelska reprezentuje interesy pracodawców poprzez uczestnictwo w różnorodnych gremiach, m.in. w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego, Radach Zatrudnienia, Radzie Ochrony Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Socjalnych, Naczelnej Radzie Zatrudnienia. BCC jest inicjatorem Forum Dialogu (płaszczyzny komunikowania się różnych grup społecznych) oraz propagatorem idei społecznej odpowiedzialności firm.

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny (<http://lpnt.pl>)

LPNT stanowi zespół wyodrębnionych nieruchomości (powierzchnie biurowe i laboratoryjne, a także sale konferencyjne oraz szkoleniowe) wraz z infrastrukturą techniczną utworzony w celu dokonywania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami. Park działa w zakresie doradztwa dotyczącego tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw, transferu technologii oraz przekształcania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje technologiczne. W ramach Lubelskiego Parku Naukowo – Technologicznego działa Inkubator Technologiczny. Park dysponuje powierzchnią wystawienniczą i aulą konferencyjną. Ponadto park oferuje wynajem powierzchni biurowych i laboratoryjnych, usługę wirtualnego biura, a także usługi z zakresu wspierania innowacyjności (m.in. konsulting innowacji, usługi inno-brokerskie, organizację wizyt studyjnych).

Puławski Park Naukowo-Technologiczny (www.ppnt.pulawy.pl)

Utworzenie Parku przyczyniło się do powstania i udostępnienia nowoczesnej bazy lokalowej, niezbędnej dla podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej opartej w szczególności na nowoczesnych technologiach. Dzięki utworzeniu Parku możliwe jest osiągnięcie następujących celów: napływ do Puław inwestycji bezpośrednich (green – field) wywołany udostępnieniem terenów inwestycyjnych, dywersyfikacja struktury lokalnej gospodarki poprzez rozwój MSP działających w różnych branżach, przyciągnięcie do Puław inwestycji charakteryzujących się innowacyjnością, konkurencyjnością, opartych na wiedzy, ożywienie współpracy instytucji naukowo – badawczych z sektorem przedsiębiorstw służące usprawnieniu transferu innowacji do sektora biznesu, a w konsekwencji rozwojowi firm technologicznych. PPNT stanowi miejsce współpracy instytucji naukowo – badawczych, uczelni wyższych oraz firm w zakresie prowadzenia badań nad nowoczesnymi technologiami i produktami rynkowymi oraz ich transferu do procesów produkcyjnych. W ramach Parku funkcjonuje m.in. Inkubator Technologiczny, Centrum Technologiczne (pomieszczenia biurowe, laboratoryjne oraz produkcyjno-usługowe umożliwiające wsparcie dla transferu nowych technologii do sfery biznesu) oraz Centrum Przedsiębiorczości (przestrzeń dedykowana jest między innymi organizacji konferencji, szkoleń, sympozjów, spotkań biznesowych i integracyjnych dla firm prowadzących działalność w PPN-T oraz firm zewnętrznych). Park oferuje usługi doradcze, informacyjne, szkoleniowe oraz usługi wirtualnego biura.

Lubelska Agencja Wsparcia Przedsiębiorczości w Lublinie
(<http://www.lawp.lubelskie.pl/>)

LAWP została powołana do wykonywania zadań związanych z realizacją Osi Priorytetowych I i II Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. W ramach Agencji działa Punkt Informacyjny, świadczący usługi informacyjne dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców.

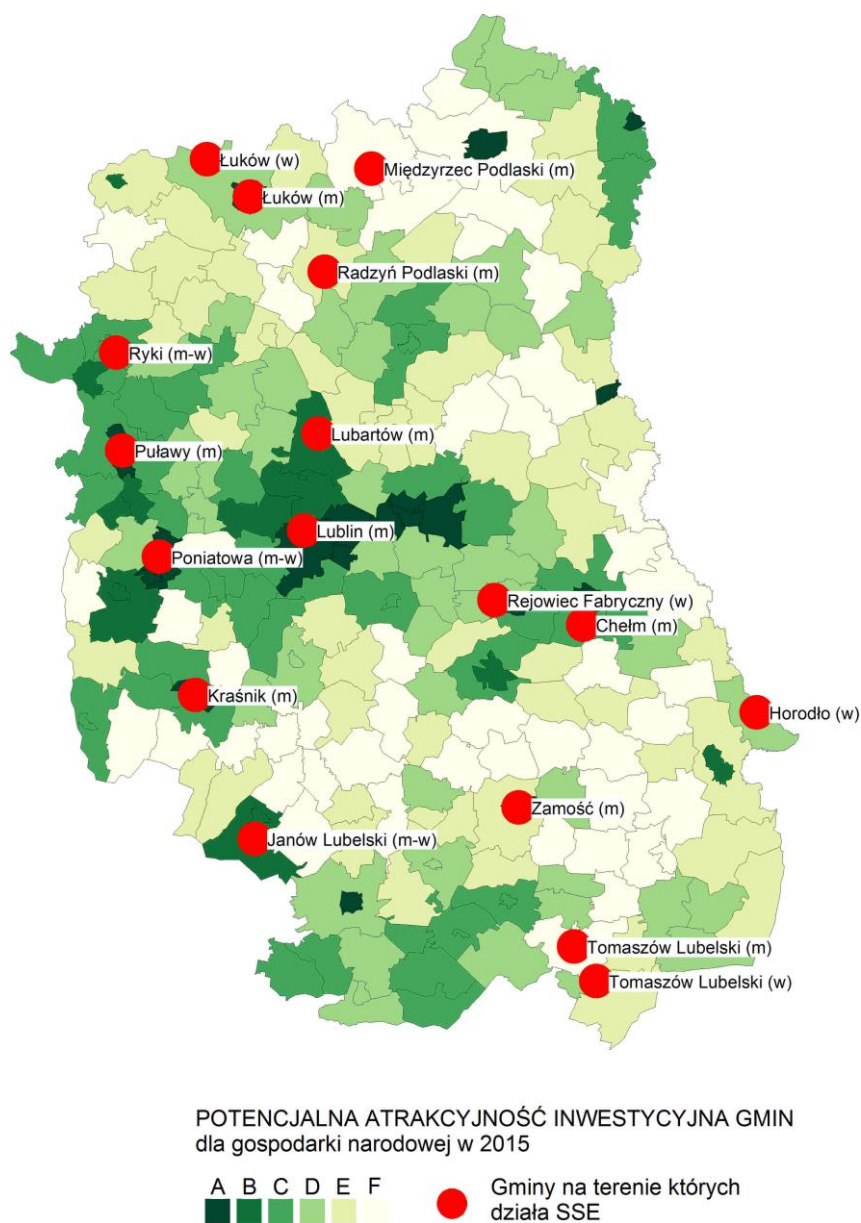
4.2 EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREFY EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

Na terenie województwa lubelskiego funkcjonują 3 strefy ekonomiczne: Mielecka, Starachowicka i Tarnobrzaska. Do końca 2015 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 11 miast i 7 gmin (na terenie Kraśnika działają 2 strefy Mielecka i Tarnobrzaska) - zob. rys. 3. Pierwsze tereny strefowe powołano w 2001 r. w Poniatowej, a kolejne dopiero po 2007 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w pozostałych gminach poniosły do końca 2015 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę około 1 mld zł. Stanowi to 1% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 2,2 tysiąca miejsc pracy w regionie, co stanowi mniej niż 1% wszystkich nowych miejsc pracy w regionie. Wiodące inwestycje strefowe na terenie Lubelskiego ulokowały się w Puławach na terenach podstrefy znajdującej się na terenie Zakładów Azotowych PUŁAWY S.A. Nowe inwestycje zostały branży chemicznej zostały podjęte przez ZA Puławy oraz Air Liquide. W Lublinie dominuje produkcja wyrobów metalowych. Produkcją zajmują się takie przedsiębiorstwa jak: ALIPLAST Sp. z o.o., Ball Packaging Europe Lublin Sp. z o.o., DAEWON EUROPE Sp. z o.o., MPC Metal Sp. z o.o., MW LUBLIN Sp. z o.o., Verano Ryszard Miazga. W Zamościu z kolei dominuje produkcja wyrobów z drewna (GRUPA PEP-BIOMASA ENERGETYCZNA WSCHÓD Sp. z o.o.).

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubelskiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów:

- mogących zagospodarować majątek i kadre po upadłym przemyśle motoryzacyjnym, przedsiębiorców z branży ceramicznej i budowlanej (ze względu na bazę surowcową) oraz inwestycji biotechnologicznych i nowoczesnych usług z uwagi na znaczący ośrodek akademicki - w przypadku strefy Mieleckiej,
- mogących zagospodarować tereny po upadających lokalnych przedsiębiorstwach państwowych i gospodarstwach rolnych, wykorzystujących lokalną bazę surowcową dla przemysłu ceramicznego, drzewnego i materiałów budowlanych - w przypadku stref Tarnobrzskiej i Starachowickiej.

Rysunek 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubelskiego

Źródło: opracowanie własne.

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,868	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,556	C	C	E	E	D
LUBELSKIE	0,131	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,296	E	E	D	D	E
ŁÓDZKIE	0,636	C	B	E	E	D
MAŁOPOLSKIE	0,759	B	B	A	A	B
MAZOWIECKIE	1,000	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,243	E	E	E	F	E
PODKARPACKIE	0,314	E	E	D	E	D
PODLASKIE	0,210	E	E	E	D	E
POMORSKIE	0,716	B	C	A	A	B
ŚLĄSKIE	0,988	A	A	C	C	A
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,000	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,291	E	E	C	C	D
WIELKOPOLSKIE	0,618	C	C	B	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,693	B	C	D	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2016 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tabela 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
m. Zamość	0,307	A	A	A	A	A
m. Lublin	0,307	A	A	A	A	A
m. Chełm	0,280	A	A	A	C	A
m. Biała Podlaska	0,258	B	B	B	B	A
łęczyński	0,241	B	B	C	D	C
puławski	0,235	C	B	C	C	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2016 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tabela 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Świdnik (m)	0,225	A	A	A	A	A
Zamość (m)	0,224	A	A	A	A	A
Lublin (m)	0,223	A	A	A	A	A
Kraśnik (m)	0,223	A	A	A	C	A
Lubartów (m)	0,213	A	A	A	C	A
Chełm (m)	0,210	A	A	A	A	A
Puławy (m)	0,207	A	A	A	A	A
Tomaszów Lubelski (m)	0,200	A	A	A	B	A
Łuków (m)	0,199	A	A	A	C	A
Biłgoraj (m)	0,195	A	A	A	D	A
Radzyń Podlaski (m)	0,193	A	A	A	C	A
Biała Podlaska (m)	0,186	A	A	A	A	A
Rejowiec Fabryczny (m)	0,186	A	A	A	D	B
Terespol (m)	0,180	A	A	B	B	C
Włodawa (m)	0,178	A	A	A	C	A
Stoczek Łukowski (m)	0,172	B	A	A	A	B
Międzyrzec Podlaski (m)	0,171	B	B	A	C	B
Krasnystaw (m)	0,171	B	B	B	B	A
Dęblin (m)	0,165	B	B	B	D	B
Hrubieszów (m)	0,164	B	B	C	B	C
Gminy wiejskie						
Puchaczów (w)	0,193	A	A	A	B	B
Wólka (w)	0,177	A	A	B	C	B
Jastków (w)	0,169	B	B	B	A	C
Lubartów (w)	0,164	B	B	B	B	C
Niemce (w)	0,159	B	B	C	B	C
Chełm (w)	0,158	C	B	C	D	D
Końskowola (w)	0,158	C	B	C	C	C
Żyrzyn (w)	0,157	C	C	C	D	C
Krasnystaw (w)	0,155	C	C	B	D	C
Kodeń (w)	0,155	C	C	C	D	D
Urzędów (w)	0,154	C	C	C	D	D
Obsza (w)	0,153	C	C	D	D	E
Potok Górny (w)	0,153	C	C	B	D	C

Kraśnik (w)	0,153	C	C	C	D	D
Puławy (w)	0,152	C	C	C	C	C
Konopnica (w)	0,151	C	C	D	B	C
Łukowa (w)	0,151	C	C	C	C	D
Strzyżewice (w)	0,150	C	C	C	D	C
Głusk (w)	0,150	C	C	C	E	B
Terespol (w)	0,150	C	C	C	E	D
Janowiec (w)	0,150	C	C	C	C	D
Dzierzkowice (w)	0,149	C	C	C	D	C
Garbów (w)	0,148	C	C	D	D	E
Biszczka (w)	0,148	C	C	C	C	D
Ludwin (w)	0,146	C	C	B	D	D
Kamień (w)	0,146	C	C	C	D	D
Niedzwica Duża (w)	0,146	C	C	C	B	C
Jeziorzany (w)	0,146	C	C	D	E	E
Stężyca (w)	0,146	C	C	C	D	D
Baranów (w)	0,145	C	C	C	D	D
Aleksandrów (w)	0,145	C	C	C	E	D
Rejowiec (w)	0,145	C	C	C	D	D
Wąwolnica (w)	0,144	C	C	C	D	D
Cyców (w)	0,144	C	C	C	D	D
Gminy miejsko-wiejskie						
Łęczna (m-w)	0,203	A	A	A	C	A
Poniatowa (m-w)	0,177	A	A	A	C	B
Janów Lubelski (m-w)	0,170	B	B	B	A	C
Kazimierz Dolny (m-w)	0,165	B	B	B	A	C
Opole Lubelskie (m-w)	0,160	B	B	C	C	C
Parczew (m-w)	0,157	C	C	B	D	C
Ryki (m-w)	0,154	C	C	B	B	C
Krasnobród (m-w)	0,150	C	C	C	B	D
Bełżyce (m-w)	0,150	C	C	C	D	C
Józefów (m-w)	0,145	C	C	C	C	D
Annopol (m-w)	0,144	C	C	D	C	E
Piaski (m-w)	0,143	C	C	D	D	E

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2016).

**Tabela 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH
NA KONIEC 2015 R.**

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł	Liczba nowych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Mielecka	Powiat bialski, Międzyrzec Podlaski (m)	-	-	brak
Mielecka	Powiat chełmski *, Rejowiec Fabryczny (w)	-	-	brak
Mielecka	Powiat lubartowski, Lubartów (m)	7	11	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Mielecka	Powiat m. Chełm, Chełm (m)	-	-	brak
Mielecka	Powiat m. Lublin, Lublin (m)	413	940	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Mielecka	Powiat m. Zamość, Zamość (m)	43	97	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania; wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Mielecka	Powiat radzyński, Radzyń Podlaski (m)	14	60	pozostałe wyroby
Mielecka/ Tarnobrzaska	Powiat kraśnicki, Kraśnik (m)	2	-	produkcja pozostałego sprzętu transportowego
Starachowicka	Powiat puławski, Puławy (m)	527	114	chemikalia i wyroby chemiczne
Tarnobrzaska	Powiat hrubieszowski, Horodło (w)	-	-	brak
Tarnobrzaska	Powiat janowski, Janów Lubelski (m-w)	-	-	brak
Tarnobrzaska	Powiat łukowski, Łuków (m)	7	27	artykuły spożywcze; maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Tarnobrzaska	Powiat łukowski, Łuków (w)	-	-	brak
Tarnobrzaska	Powiat opolski, Poniatowa (m-w)	-	-	brak
Tarnobrzaska	Powiat rycki, Ryki (m-w)	-	-	brak
Tarnobrzaska	Powiat tomaszowski, Tomaszów Lubelski (m)	-	-	brak
Tarnobrzaska	Powiat tomaszowski, Tomaszów Lubelski (w)	-	-	brak

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

TABELA 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRZYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie	A – Wydział Filozofii
	A – Wydział Teologii
	A – Wydział Nauk Społecznych
	B – Wydział Nauk Humanistycznych
	B – Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji
	B – Wydział Zamiejscowy Nauk Prawnych i Ekonomicznych w Tomaszowie Lubelskim
	B – Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli
	B – Wydział Biotechnologii i Nauk o Środowisku
	C – Wydział Matematyki, Informatyki i Architektury Krajobrazu
Lubelska Szkoła Wyższa w Rykach	b.d.
Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej	C – dla całej szkoły
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Szymona Szymonowica w Zamościu	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie	b.d.
Politechnika Lubelska	A – Wydział Budownictwa i Architektury
	A – Wydział Elektrotechniki i Informatyki
	A – Wydział Mechaniczny
	B – Wydział Inżynierii Środowiska
	B – Wydział Podstaw Techniki
	B – Wydział Zarządzania
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	A – Wydział Chemii
	A – Wydział Artystyczny
	B – Wydział Humanistyczny

	B – Wydział Prawa i Administracji
	B – Wydział Filozofii i Socjologii
	B – Wydział Politologii
	B – Wydział Pedagogiki i Psychologii
	B – Wydział Biologii i Biotechnologii
	B – Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
	B – Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
	B – Wydział Ekonomiczny
Uniwersytet Medyczny w Lublinie	A – Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medyczne
	A – II Wydział Lekarski z Oddziałem Anglojęzycznym
	B – Wydział Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu
	B – I Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie	A – Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii
	B – Wydział Medycyny Weterynaryjnej
	B – Wydział Inżynierii Produkcji
	B – Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt
	B – Wydział Agrobiotechnologii
	B – Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu
	C – Wydział Nauk Rolniczych
Wyższa Szkoła Biznesu i Administracji w Łukowie	b.d.
Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. J. Zamoyskiego w	b.d.
Wyższa Szkoła Nauk Społecznych z siedzibą w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych	B – Wydział Lotnictwa

	B – Wydział Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki
Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza im. Wincentego Pola w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji	b.d.
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu	B – Wydział Zarządzania i Administracji
Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, oddział w Białej Podlaskiej	B – Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Dziennika Urzędowego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Warszawa, dnia 9 lipca 2014 r.; Pozycja 38; Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 lipca 2014 roku; o przyznanych kategoriach naukowych jednostkom naukowym.

Korekta oraz tłumaczenie raportu: Paulina Mechło